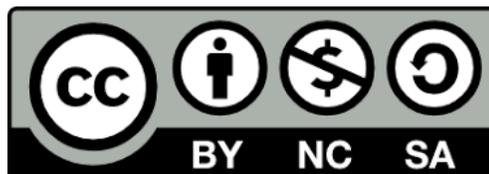

INSPIRES
RESILIENT TOURISM

Модул 3, Част 2: Предложения за регенеративен туризъм

Санна-Мари Ренфорс

Съдържание

Целта на тази сесия е да задълбочи разбирането за различните видове продукти в рамките на регенеративния туризъм и за принципите, по които те се разработват и развиват.

Ключови думи: регенеративни продукти, развитие на регенеративни продукти.

Предпоставки за разработването на регенеративни продукти

Преди МСП в туризма да пристъпят към разработване на регенеративни туристически продукти, е необходимо първо да разберат начина на мислене, който стои в основата на регенеративния подход. Именно това мислене създава концептуалната рамка и насоките за създаване на смислени и въздействащи продукти.

Регенеративен туристически продукт?

- Развитието на регенеративни туристически продукти означава създаване на предложения, които допринасят за цялостното благосъстояние на социално-екологичната система, в която оперира МСП, и укрепват нейния капацитет да процъфтява.
- Чрез тези продукти хората не са просто потребители, а участници в съвместното развитие на системата. Продуктът е начална точка на дългосрочно партньорство между природата, общността и бизнеса – той поставя началото на регенеративен процес.
- Регенеративният туристически продукт може да се определи като „пътуване за изграждане на капацитет“, при което идеите произтичат от спецификите на мястото и стъпват върху реални екологични и социални предизвикателства.
- В този смисъл туристическият продукт е инструмент за подобряване състоянието на природните и човешките системи в конкретната дестинация и общност.

Принципи на практикуване на регенеративен туризъм

- **Принцип 1: Мислете от екологична гледна точка**
 - Регенеративният туризъм се основава на разбирането, че хората са част от природата. Той насърчава хармонични и взаимно подкрепящи се отношения между човека и останалите живи системи.
- **Принцип 2: Мислете за живите системи**
 - Регенеративният подход включва широк кръг заинтересовани страни, обединени от обща грижа за здравето на мястото. Всеки участник има активна и трансформираща роля, допринасяща за регенерацията на себе си, общността и природната среда.
- **Принцип 3: Открийте уникалния потенциал на мястото**
 - Фокусът е върху разкриването и развитието на специфичните качества и възможности на дадена дестинация, вместо върху прилагане на универсални решения. Всяко място има собствен път към регенерация.
- **Принцип 4: Създавайте регенеративни места и общности**
 - Регенеративният туризъм създава условия за възстановяване и укрепване на екосистемите и местните общности, като подкрепя тяхната способност да се обновяват и развиват устойчиво.
- **Принцип 5: Сътрудничество за развитие и реализация**
 - Сътрудничеството е в основата на регенеративните процеси. Приоритет се дава на партньорството и хармонията, а не на конкуренцията.

Bellato, L., Frantzeskaki, N., & Nygaard, C. A. (2023). Регенеративен туризъм: Концептуална рамка, съчетаваща теория и практика. *Tourism Geographies*, 25(4), 1026-1046.

Отправна точка за разработване на регенеративни продукти

- 1) Ангажирайте хората в смислен диалог и дейности, които насърчават лична рефлексия, изграждане на взаимоотношения и споделено разбиране за общите предизвикателства.
- 2) Идентифицирайте специфичните екологични и социални предизвикателства на мястото, неговия уникален потенциал, както и ценностите и стремежите на местната общност. Това е основата за създаване на автентични и въздействащи продукти.
- 3) Оценете как вашето МСП може да допринесе за подобряване на благосъстоянието на социално-екологичната система. Задайте си въпроса: Какво може да бъде възстановено чрез нашите туристически продукти? Какви регенеративни процеси искаме да инициираме и подкрепим?

Екологична и човешка регенерация

- **Екологична регенерация** - отнася се до способността на биосферата да се изгражда, поддържа, възстановява и възпроизвежда – тоест до укрепване на капацитета на живота да запазва своята организация, продуктивност и устойчивост. Целта на туристическия продукт може да бъде насочена към възстановяване на биоразнообразието, подобряване здравето на почвите, регенерация на земи, възстановяване на водни басейни или горски екосистеми.
- **Човешка регенерация** - обхваща както регенерацията на общностите – създаване на условия те да се развиват и процъфтяват – така и индивидуалната регенерация, свързана с подобряване на физическото, психическото и социалното благосъстояние на хората. Целта на продукта може да бъде свързана например с културно възстановяване, укрепване на местната идентичност или насърчаване на здравословен начин на живот.

Пример за възстановяване на биоразнообразието

Hawkhill Cottage Resort във Финландия е разработил регенеративни туристически продукти, насочени към ограничаване на инвазивния вид градински лупин, който застрашава местните екосистеми. Компанията активно информира за негативното въздействие на лупина върху биоразнообразието и подчертава значението на неговото премахване с цел спиране на разпространението му. В този контекст организира събития, наречени „Лупин битки“, в които участват местни предприемачи, жители и гости. Освен това се провеждат специални „лупинови ретрити“, които съчетават екологична дейност с преживяване: премахване на растението, време за релаксация, работилница за боядисване с лупин, пикник сред природата и изработване на венци и букети. Така туристическият продукт съчетава екологична регенерация с общностно и индивидуално преживяване. (Снимка: Hawkhill)

Пример за хуманно отношение към животните

Финландският регенеративен туристически продукт на Karelia Cottages е насочен към опазването на застрашения вид Saimaa ringed seal (сайменски пръстеновиден тюлен). Поради намалените снеговалежи и промените в климатичните условия през последните години, тюлените срещат затруднения при намирането на естествени снежни и ледени образувания за изграждане на гнезда. В отговор на този проблем продуктът предлага екскурзия с водач, по време на която участниците подпомагат създаването на изкуствени снежни/ледени структури, подходящи за гнездене през зими с ниски снеговалежи. Паралелно с практическата дейност гостите научават повече за регенерацията на природата, екосистемата на езерото и местния начин на живот. Продуктът се реализира в съответствие с националните насоки на Parks & Wildlife Finland, с участието на експерти и изследователи, което гарантира научна обоснованост и екологична отговорност. (Снимка: Karelia Cottages)

Пример за възстановяване на водни обекти

Рибарското селище Сауга в Естония е разработило регенеративен продукт, наречен „Риболов на отпадъци в река Сауга“. Това е иновативен подход, при който вместо традиционен риболов гостите участват в почистване на реката и нейните брегове. Отпадъците се изваждат с мрежи, магнити и специални инструменти за събиране. Инициативата не се ограничава само до почистване. В сътрудничество с отдела по рибовъдство към State Forest Management Centre, в края на сезона в реката се пускат млади бяла риба и сьомга. В периода 2022–2024 г., благодарение на участието на гостите, в реката са върнати около 3 000 млади риби – реален пример за екологична регенерация чрез туристически продукт. (Снимка: Visit Pärnu)

Co-funded by
the European Union

Проектът е финансиран от Програма „Единен пазар“ на Европейския съюз по силата на споразумение за безвъзмездна помощ № 101181590

Пример за културна регенерация

Работилниците за изработка на канута в Естония са пример за регенеративен продукт в областта на общностния и културния туризъм. Те възстановяват почти изгубено традиционно умение, дълбоко свързано с културата на влажните зони, и укрепват местната идентичност. Идеята на продукта е да съхрани и предаде знанието за традиционната изработка на канута чрез прякото участие на гостите. Процесът се води от местни майстори, което насърчава гордостта на общността и предаването на знания между поколенията. Участниците работят с местна дървесина и се запознават с природните цикли и устойчивото използване на ресурсите. Това е бавен и потапящ процес, който стимулира саморефлексия, сътрудничество и дълбока връзка с мястото.

Характеристики на регенеративните продукти

- **Учене от и за природата и общността** - Регенеративните преживявания запознават гостите с уникалността на мястото и местната общност, както и с ключови теми като биоразнообразие, околна среда, културно наследство и история. Целта е след посещението си гостите да си тръгнат вдъхновени и мотивирани да допринасят за регенеративно бъдеще.
- **Съвместно създаване и активно участие** - в преживяванията са включени възстановителни дейности, различни тематични работилници и екскурзии с екскурзовод. Събитията се разглеждат като средство за генериране на природа и културно потапяне, което обединява местните жители и гостите. Доброволството е един от елементите. Необходимо е участието на различни заинтересовани страни (местни жители, гости, НПО, учени) с различни умения.
- **Повишаване на психическото и физическото благосъстояние** - мултисензорните преживявания са съществени – гостите виждат, чуват, усещат и вкусват природата. Бавният ритъм и осъзнатото преживяване са важен елемент. Креативните форми на туризъм се интегрират чрез занаятчийски работилници, вечери с разказване на истории, срещи с местни творци и музиканти, които задълбочават връзката с мястото.

Интегриране на регенеративни елементи в туристически продукти

Настаняване с регенеративни елементи

- Осигурява директен контакт с природата – чрез стъклени иглута, „птичи гнезда“, глемпинг или други форми на природно потапяне, съчетаващи комфорт и вдъхновение от околната среда.
- Прилага адаптивно преустройство на стари сгради, като им дава нов живот и запазва местното архитектурно наследство.
- Използва рециклирани, преработени и естествени материали, работи с местни дизайнери и залага на минималистичен интериор с ниско въздействие.

Ресторант с регенеративни елементи

- Постава здравето и благосъстоянието на гостите в центъра чрез качествена и балансирана храна.
- Използва местни, сезонни и здравословни съставки като основен принцип.
- Сътрудничи активно с местни производители и партньори по хранителната верига, включително чрез отглеждане на част от продуктите в собствена градина. Уважава и интерпретира местните кулинарни традиции.
- Предоставя възможности за хранене на открито, засилвайки връзката с природата и мястото.

Обобщение

- Причината за разработване на регенеративни туристически продукти е различна от тази при „традиционните“ продукти. Тук основната цел не е единствено пазарен успех, а подобряване състоянието на природните и човешките системи.
- Ключово е да се осъзнае какво конкретно се регенерира чрез продукта. Фокусът е върху възстановяване и укрепване на природата, местната общност и хората.
- Тези продукти не просто предлагат преживяване – те инициират регенеративни процеси, които изграждат капацитета на природата и общностите да се развиват и процъфтяват в дългосрочен план.

Дейности

Време за размисъл

- Какви туристически продукти, свързани с конкретното място, могат да бъдат разработени така, че да създават реално благоденствие за природата и обществото?
- Кои са специфичните характеристики, ресурси или предизвикателства на мястото, които могат да бъдат възстановени или укрепени чрез туристически продукт?
- По какъв начин местната общност може да бъде активно включена в създаването и реализирането на продукта – чрез знания, умения, традиции, доброволчество или съвместни инициативи?
- С кои други партньори можем да си сътрудним – местни предприемачи, НПО, образователни институции, експерти, учени или публични органи – за да разработим устойчиви и регенеративни туристически продукти?

INSPIRES
RESILIENT TOURISM

*Stay
tuned!*

inspires-tourism.eu

linkedin.com/company/inspires/

facebook.com/INSPIRES-TOURISM

Co-funded by
the European Union

Проектът е финансиран от Програма „Единен пазар“ на Европейския съюз по силата на споразумение за безвъзмездна помощ № 101181590

